

**Bryssel den 2 oktober 2026
(OR. en)**

13981/26

**Interinstitutionellt ärende:
2026/0300 (NLE)**

**POLCOM 355
COWEB 123**

FÖRSLAG

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	1 oktober 2026
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2026) 524 final
Ärende:	Förslag till RÅDETS BESLUT om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i Världshandelsorganisationens allmänna råd om Europeiska unionens begäran om förlängning av det WTO-undantag som medger autonoma handelsförmåner för västra Balkan

För delegationerna bifogas dokument – COM(2026) 524 final.

Bilaga: COM(2026) 524 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 1.10.2026
COM(2026) 524 final

2026/0300 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

**om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i
Världshandelsorganisationens allmänna råd om Europeiska unionens begäran om
förlängning av det WTO-undantag som medger autonoma handelsförmåner för västra
Balkan**

MOTIVERING

1. FRÅGA SOM BEHANDLAS I FÖRSLAGET

Detta förslag rör ett beslut om fastställande av den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i Världshandelsorganisationens (WTO) allmänna råd i samband med det planerade antagandet av ett beslut om förlängning av det WTO-undantag som tillåter Europeiska unionen (EU) att bevilja västra Balkan autonoma handelsförmåner.

2. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

2.1. Marrakechavtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen

Marrakechavtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen (WTO-avtalet) trädde i kraft den 1 januari 1995.

Europeiska unionen är part i avtalet.

2.2. WTO:s ministerkonferens och allmänna råd

Enligt artikel IV.1 i WTO-avtalet har ministerkonferensen behörighet att fatta beslut i alla frågor avseende något av de multilaterala handelsavtalen.

I enlighet med artikel IV.2 i WTO-avtalet fullgörs ministerkonferensens uppgifter mellan mötena av det allmänna rådet.

I enlighet med artikel IX.1 i WTO-avtalet fattar WTO vanligtvis beslut genom enhällighet.

2.3. Akt som planeras av WTO:s allmänna råd

Enligt artikel IX.3 i WTO-avtalet får ministerkonferensen i exceptionella fall medge undantag från en skyldighet som åvilar en medlem.

På begäran av EU kan WTO:s allmänna råd anta ett beslut om att förlänga det befintliga WTO-undantaget som tillåter EU att bevilja västra Balkan autonoma handelsförmåner (*den planerade akten*).

Det befintliga undantaget löper ut den 31 december 2026. Syftet med den planerade akten är därför att förlänga undantaget till och med den 31 december 2031.

Den planerade akten kommer att bli bindande för WTO-medlemmarna i enlighet med artikel IX.3 och artikel II.2 i WTO-avtalet.

3. DEN STÅNDPUNKT SOM SKA INTAS PÅ UNIONENS VÄGNAR

Den 16 december 2025 antog Europaparlamentet förordning (EU) 2025/2014¹ om ändring av förordning (EÚ) 2024/823 om särskilda handelsåtgärder för länder och territorier som deltar i eller är knutna till stabiliserings- och associeringsprocessen. Förordningen föreskrev en förlängning av förmånsordningarna till och med den 31 december 2030.

Handelsförmånerna beviljades ursprungligen genom rådets förordning (EG) nr 2007/2000², som därefter har ändrats och förlängts flera gånger.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/2014 av den 16 december 2025 om ändring av förordning (EU) 2024/823 om särskilda handelsåtgärder för länder och territorier som deltar i eller är knutna till stabiliserings- och associeringsprocessen (EUT L, 2025/2014, 22.12.2025).

² EGT L 240, 23.9.2000, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 530/2007 (EUT L 125, 15.5.2007, s. 1), kodifierad genom rådets förordning (EG) nr 1215/2009 av den 30 november 2009 (EUT L 328, 15.12.2009, s. 1).

Om det inte föreligger ett undantag från EU:s skyldigheter enligt artikel I.1 och artikel XIII i det allmänna tull- och handelsavtalet (Gatt 1994) i den utsträckning som är nödvändig, skulle behandlingen enligt systemet med autonoma förmånstullar behöva utvidgas till alla andra medlemmar i WTO.

EU måste därför i enlighet med artikel IX.3 i WTO-avtalet lämna in en begäran om förlängning av WTO-undantaget för autonoma handelsförmåner som EU beviljat västra Balkan för ytterligare en tidsperiod på fem år, till och med den 31 december 2031. Utöver denna begäran bör EU stödja antagandet av denna begäran i WTO:s allmänna råd.

Detta skulle vara den femte förlängningen av undantaget, som ursprungligen beviljades den 8 december 2000 till och med den 31 december 2006³, och som senast förlängdes den 28 juli 2021⁴. Skäl till det ursprungliga undantaget och förlängningarna av det är den ihållande svåra ekonomiska situationen i regionen samt att den förmånsbehandling av därtill berättigade produkter som unionen beviljar dessa länder är avsedd att främja den ekonomiska utvecklingen på ett sätt som är förenligt med målen för Gatt 1994.

4. RÄTTSLIG GRUND

4.1. Förfarandemässig rättslig grund

4.1.1. Principer

I artikel 218.9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) föreskrivs att beslut ska antas ”om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar ska intas i ett organ som inrättas genom ett avtal, om detta organ ska anta akter med rättslig verkan, med undantag av sådana akter som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram”.

Begreppet akter med rättslig verkan omfattar akter som har rättslig verkan med stöd av de regler i internationell rätt som tillämpas på organet i fråga.

4.1.2. Tillämpning i det aktuella fallet

Det allmänna rådet är ett WTO-organ som inrättats genom ett avtal, nämligen WTO-avtalet.

Den akt som ska antas av allmänna rådet är en akt med rättslig verkan. Den planerade akten kommer att vara bindande enligt internationell rätt i enlighet med artiklarna II.2 och IX.3 i WTO-avtalet.

Den planerade akten varken kompletterar eller ändrar överenskommelsens institutionella ram.

Den förfarandemässiga rättsliga grunden för det föreslagna beslutet är därför artikel 218.9 i EUF-fördraget.

5. MATERIELL RÄTTSLIG GRUND

5.1. Principer

Den materiella rättsliga grunden för ett beslut enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget är främst beroende av syftet med och innehållet i den planerade akt avseende vilken en ståndpunkt intas på unionens vägnar.

5.2. Tillämpning i det aktuella fallet

Den planerade aktens huvudsakliga syfte och innehåll avser den gemensamma handelspolitiken.

³ WT/L/380.

⁴ WT/L/1114.

Den materiella rättsliga grunden för det föreslagna beslutet är därför artikel 207.4 första stycket.

6. SLUTSATS

Den rättsliga grunden för förslaget till beslut bör vara artikel 207.4 första stycket jämförd med artikel 218.9 i EUF-fördraget.

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar i Världshandelsorganisationens allmänna råd om Europeiska unionens begäran om förlängning av det WTO-undantag som medger autonoma handelsförmåner för västra Balkan

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 207.4 första stycket jämförd med artikel 218.9,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och
av följande skäl:

- (1) Avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen (WTO-avtalet) ingicks av unionen genom rådets beslut 94/800/EG¹ och trädde i kraft den 1 januari 1995.
- (2) Enligt artikel II.2 i WTO-avtalet utgör de avtal och därmed sammanhängande rättsliga instrument som ingår i bilagorna 1, 2 och 3 (*multilaterala handelsavtal*), inklusive det allmänna tull- och handelsavtalet (*Gatt 1994*), integrerade delar av detta avtal och är bindande för alla medlemmar.
- (3) Enligt artikel IV.1 i WTO-avtalet får ministerkonferensen fatta beslut i alla frågor avseende något av de multilaterala handelsavtalen. Ministerkonferensen består av representanter för alla medlemmar och sammanträder minst en gång vartannat år. Enligt artikel IV.2 i WTO-avtalet ska ministerkonferensens uppgifter mellan mötena fullgöras av det allmänna rådet. Enligt artikel IX.1 i det avtalet fattar WTO vanligtvis beslut genom enhällighet.
- (4) I enlighet med artikel IX.3 i WTO-avtalet kan ministerkonferensen i exceptionella fall medge undantag från en skyldighet som åvilar en medlem enligt WTO-avtalet eller något av de multilaterala handelsavtalen.
- (5) Unionen beviljades ett undantag från sina skyldigheter enligt artikel I.1 i Gatt 1994 för första gången den 8 december 2000 för tidsrymden fram till och med den 31 december 2006² – senast förlängt den 28 juli 2021 till och med den 31 december 2026³ – i den utsträckning som var nödvändig för att låta unionen bevilja förmånsbehandling för berättigade produkter med ursprung i västra Balkan.
- (6) Den 16 december 2025 antog Europaparlamentet förordning (EU) 2025/2014 om ändring av förordning (EU) 2024/823 om särskilda handelsåtgärder för länder och territorier som deltar i eller är knutna till stabiliserings- och associeringsprocessen.

¹ Rådets beslut 94/800/EG av den 22 december 1994 om ingående, på Europeiska gemenskapens vägnar – vad beträffar frågor som omfattas av dess behörighet – av de avtal som är resultatet av de multilaterala förhandlingarna i Uruguayrundan (1986–1994) (EGT L 336, 23.12.1994, s. 1).

² WT/L/380.

³ WT/L/1114.

Förordningen föreskrev en förlängning av förmånsordningarna till och med den 31 december 2030⁴.

- (7) Begäran om förlängning av WTO-undantaget som tillåter att autonoma handelsförmåner beviljas västra Balkan är motiverad med hänsyn till den ihållande svåra ekonomiska situationen i regionen och med beaktande av att den förmånsbehandling av därtill berättigade produkter som unionen beviljar dessa länder är avsedd att främja den ekonomiska utvecklingen på ett sätt som är förenligt med målen för Gatt 1994 och inte att skapa hinder för handeln med andra WTO-medlemmar. De exceptionella fall som motiverar en förlängning av undantaget från artiklarna I.1 och XIII i Gatt 1994 är därför fortfarande tillämpliga.
- (8) Det är lämpligt att fastställa den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i WTO:s allmänna råd, eftersom förlängningen av det WTO-undantag för autonoma handelsförmåner som unionen beviljar västra Balkan kommer att vara bindande för WTO-medlemmarna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar i Världshandelsorganisationens (WTO) allmänna råd ska vara att begära en förlängning till och med den 31 december 2031 av det befintliga WTO-undantaget för de autonoma handelsförmåner som unionen har beviljat västra Balkan, och att stödja antagandet av denna begäran.

Artikel 2

Detta beslut riktar sig till kommissionen.

Utfärdat i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/2014 av den 16 december 2025 om ändring av förordning (EU) 2024/823 om särskilda handelsåtgärder för länder och territorier som deltar i eller är knutna till stabiliserings- och associeringsprocessen (EUT L, 2025/2014, 22.12.2025).